

sínum orðalagi fremst av øllum valt at raðfesta týðningin av sjálvræði og fullveldi.

– Fyrirminurin við hesum er, at Tjóðveldi er munandi greiðari á samband-loysing ásanum enn hinir flokkarnir. Vansin er, at tjóðskaparmálið er ikki í sama mun á politisku dagskránni, og tað er tí ivasamt, um flokkurin kann ganga meira fram í hesum døgum. Politiska kjakið her og aðrastaðni snýr seg fyri tað mesta um figgjar-kreppu og undirskot, sum ikki eru fremjandi fyri ambitióinir um framstig á sjálvstýriskós, sigur hon.

Vónbrotnir útisiglarar

Tað var við lyftum um broytingar í skattaskipanini, at Javnaðarflokkurin brynjaði seg til løgtingsvalið í 2011. Tað var kortini ikki uppskotið um skattalættan, men ætlanin at áleggja útisiglarum ein skatt, sum fekk javnaðarveljarar upp úr stólinum. Eitt uppskot, sum stygdi nógvar veljarar. Men við samtyktini av flatskattinum og forskattingini av pensjónum kom vinstra-høgra ásin aftur í miðdepilin, vísir Hallbera West á.

– Dagsskráin hóskar Javnaðarflokkinum væl, og hann hevur gjørt nógv burtur úr sjónarmiðunum um skattamál og figgjarmál. Framgongdin bendir eisini á, at Javnaðarflokkurin hevur funnið sitt tilverugrundarlag aftur eftir tiltiknu orðingina hjá Jóanni Eidesgaard um, at stættastríðið er av, sigur hon.

Áleið ein mánað fyri løgtingsvalið í 2011 samtykti Javnaðarflokkurin á landsstevnu, at flokkurin fór at stríðast fyri at áseta eitt tilfeingisgjald fyri rættindini í fiskivinnuni. Henrik Old var skjótur at tala at. Hann segði seg undir ongum umstøðum taka undir við katastrofala fiskivinnupolitikkinum hjá flokkinum, sum hann málbar seg. Old varð eisini valdur á ting við boðskapinum at tosa flokkin til rættis.

– Ein orsök til, at framgongdin hjá Javnaðarflokkinum ikki er størri, kann vera fiskivinnupolitikkurin. Tað tykist sum, at veljarin hevur enn størri tiltrúgv til politikkin, sum borgarligu flokkarnir – ella serliga Fólkaflokkurin – standa fyri á fiskivinnuøkinum. Vinstrahallu flokkarnir tykjast yvirhøvur at hava ilt við at sannføra veljararnar um tað skilagóða í sínum politisku ætlanum á fiskivinnuøkinum, sigur Hallbera West.

Hon leggur afturat, at verður hugsað um velferðarsamfelagið, hevur Javnaðarflokkurin eitt

Jóannes Eidesgaard legði frá sær sum formaður tann 18. februar 2011

rættiliga avmarkað klassiskt fokus á inntøkusiðuna, meðan politisk sjónarmið og ætlanir á útreiðslusiðuni vanta. Hetta er kortini ikki bara galdandi fyri Javnaðarflokkin, men føroysku flokkarnar sum heild.

Fríðarligr buldrarar

Tingmanningin hjá Javnaðarflokkinum kann sigast at vera tvíbýtt. Øðrumegin eru tað óskikkiligu dreingirnir sunnan fyri miðstaðar-økið, 62 ára gamli rørsmiðurin Gerhard Lognberg, 64 ára gamli fiskiskiparin Henrik Old, og 56 ára gamli bankamaðurin Kristin Michelsen. Hinumegin er tað yngra ættarliðið av akademikarum norðanfyri, 40 ára gamli lögfrøðingurin Aksel V. Johannesen, 41 ára gamla lærarinnan Rigmor Dam, og 53 ára gamla Eyðgunn Samuelsen, sum er út-búgvinnu samfelagsfrøðingur.

At tingmanningin mest sum gongur í tveimum, var orsøkin til, at fá mettu flokkin vera førar fyri at vera stjórnarberandi eftir valið. Tveir teirra høvdu longu fyri løgtingsvalið sett ófrávikilig krøv. Henrik Old gjørdi vart við seg á fiskivinnuøkinum. Kristin Michelsen segði seg ikki fara í samgongu, um farleiðin til Hvalbiar ikki varð bøtt, og um sjúkrahúsverkið fór undir felags leiðslu.

Kári Mikkelsen, journalistur og samskiftisráðgevi, heldur, at tað kundi verið ein politisk vanlukka fyri bæði Aksel V. Johannesen, sum var nývaldur formaður, og Javnaðarflokkin sjálfan, um flokkurin var farin í samgongu. Í veruleikanum var møguleikin at sleppa í samgongu rættiliga lítill, tí borgarligi valsigurin var so sannførandi.

– Flokkurin stóð veitur eftir eitt vánaligt løgtingsval. Leikluturin í

einari møguligari samgongu hevði verið samsvarandi veitur. At Javnaðarflokkurin fór í andstöðu var tað einasta rætta, tá hugsað verður um sjálvan flokkin, heldur hann.

Hallbera West heldur, at í almenna rúminum hevur meira verið at hoyrt til politisku sjónarmiðini hjá Javnaðarflokkinum, og minni um innanhýsis klandur í tingbólkinum.

– Tey flestu væntaðu tað øvugta eftir valið í 2011, tá Javnaðarflokkurin fekk tríggar sonevndar 'leysar kanónir' valdar. Tað hoyrist ikki nógv um ósemjur í flokkinum, og teir tykjast ganga væl í takt. Um tað er so fríðarligt aftan fyri leiktjöldini, veit eg ikki, men alment eru ongar eftirlýsingar eftir tingmonnum í útvarpinum, sum ein desperatur Javnaðarflokkur fyrr hevur gjørt, sigur Hallbera West sum dømi.

Í einum hevur Gerhard Lognberg tó vent formanninum bakið. Hann tekur ikki undir við avgerðini hjá formanninum at kvetta sambandið við Fólkaflokkin.

Sagt Fólkaflokkinum farvæl

Tað var í oktober í fjør, at Aksel V. Johannesen boðaði frá, at Javnaðarflokkurin fer ikki at samstarva við Fólkaflokkin, so leingi hann er formaður í flokkinum. Ein samgonga millum hesar báðar flokkarnar er rætt og slætt útilokað hesa tíðina. At vinstraflokkar og høgraflokkar ikki samstarva er vanligt í øðrum londum, men als ikki gerandiskostur í føroyskum politikki. Avgerðina grundaði javnaðarovastin á, at hann kann ikki samstarva við ein flokk, sum rekur beinleiðis øvugtan politik enn Javnaðarflokkurin.

Aksel V. Johannesen, sum ikki

John Johannessen varð ikki afturvaldur á løgtingsvalinum seinast

vil hoyra talan um at skipa reyðan blokk við Tjóðveldi, hevur ikki avskrivað Sambandsflokkin. Hann hevur roynt at tekkjast sambandsveljarar í vónini, at Sambandsflokkurin kemur aftur á beint sum traditionellur sosial-liberalur flokkur, sum hann hevur málborið seg. Somuleiðis hevur Javnaðarflokkurin talað til møguligar sjálvstýrisveljarar við sínum yvirtøkupolitikki.

Avgerðin at kvetta sambandið við Fólkaflokkin ger, at Javnaðarflokkurin er munandi veikari og meira avmarkaður við samráðingarborðið. Lagnan er nú í hondunum á Tjóðveldi ella Sambandsflokkinum og onkrum av smáu flokkunum, og tað ger stöðuna hjá Javnaðarflokkinum viðbrekna, heldur Kári Mikkelsen.

– Tað hóvar helst mongum, at Aksel hevur skúgvað Fólkaflokkin til viks. Tað kann kortini koma Javnaðarflokkinum væl og virðiliga aftur um brekku. Hjá Tjóðveldi er tað helst meira umráðandi at fáa eina sjálvstýrissamgongu enn eina vinstravenda samgongu við Javnaðarflokkin. Tað hevur Tjóðveldi týðiliga víst á. Tað er heldur ikki nøkur loyna í politiska umhvørvinum, at eitt nú Henrik Old vil ikki vita av Tjóðveldi sum samgongufelaga, sigur Kári Mikkelsen.

Hann veit heldur ikki, um Javnaðarflokkurin skal vænta sær stórvegis vælild frá Sambandsflokkinum. So leingi Kaj Leo Johannesen er formaður, og Fólkaflokkurin bjóðar honum lögmannsessin, fer neyvan nakað at henda, uttan eitt valúrslit, sum broytir politisku javnvágina munandi.

– Javnaðarflokkurin stendur heldur veitur, og kann gerast tann

lítli í samgongusamráðingum, sjálvst um flokkurin fær ein ella tveir sessir afturat á næsta løgtingsvali, sigur Kári Mikkelsen.

Uni Arge heldur, at vinstravendu flokkarnir hava ein sjálvsagdan byr í lötuni. Málið um flatskattin hevur verið umstrítt, og tað hevur eydnast andstöðuni at sagt fólki, at meginparturin av skattalættanum fer í lummarar hjá teimum hægst løntu. Andstöðan hevur víst á, at hallið í 2012 var 340 milliónir krónur, og hevði verið úti við 700 milliónir krónur uttan forskattingina av pensjónum.

– Ivaleyst stúra nógvir veljarar fyri, hvat fer at henda við velferðarsamfelagnum. Tá pensjónirnar hjá øllum verða brand-skattaðar fyri at figgja ein skattalætta serliga til tey ríkastu, meðan tosað verður áhaldandi um sparingar fyri at fáa roknistykkið at ganga upp, loypur tú ótta á fólki. Tú elur fram eina órættvísiskenslu í samfelagnum. Fólk brúka sum minst og vita so, um nýggj stjórn kemur til, tí tey hava ikki álit á, at búskaparpolitikkurin hongur saman. Hetta er meginorsøkin til, at Javnaðarflokkurin gongur nógv fram í lötuni. Felagskassin bløðir fyri ein stokkutan skattalættahita hjá teimum best løntu. Hetta er tann besti og avgerandi trumfurin hjá vinstravonginum til næsta val, sigur hann.

Í morgin fer Aksel V. Johannesen at halda sína formansrøðu á landsfundinum. Tað hevur eydnast honum at køvt grova ælið. Hýrurin er góður í Javnaðarflokkinum, sum nú fer at taka saman um gongdina seinastu tvey árin.

Skaale skalaði síni gomlu

Á fólkatingsvalinum 15. september 2011 eydnaðist javnaðarmanninum Sjúrdi Skaale at vinna sessin á Christiansborg frá manninum, hann hevði arbeitt fyri í 13 ár, Høgna Hoydal.

Vikurnar fyri fólkatingsvalið vóru baldrutar. Ósemjan millum Høgna Hoydal og Sjúrd Skaale um stjórnarskipanar-

uppskotið elvdi til, at hann tók seg úr flokkinum, hann hevði virkað fyri síðan 1998. Tann 22. august fór hann upp í Javnaðarflokkin sum fremsta valevni floksins til fólkatingsvalið. Fyri valið vísaði Aksel V. Johannesen um, at gamli tjóðveldismaðurin, sum í 10 ár hevði tosað um einar frælsar Føroyar, fór ikki at broyta politikkin hjá

Javnaðarflokkinum.

– Javnaðarflokkurin er ein samríkisflokkur, og teirri kósini víkja vit ikki frá. Tá tað er sagt, eru vit opnir fyri, at føroyingar kunnu yvirtaka fleiri málsøkir. Tað skal bara gerast figgjarliga ráðiligt, segði hann.